

Naturvärdesinventering Granarps mosse, Jönköping

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Allmän beskrivning av naturmiljön	3
Metodik och avgränsning.....	3
Begreppet rödlistad art och naturvårdsart.....	4
Resultat	5
Groddjur	5
Områden med biologiska naturvärden.....	7
Naturvärdesobjekt	7
Biotopskyddsområden	35
Litteratur	38

Sammanfattning

Inventeringsområdet utgörs av myrmosaik dominerad av tallskogsklädda mossar och tallskogsbevuxna åsar, mindre arealer betesmark, park och åkermark. I området finns ganska stora ytor med naturvärden knutna till olika former av myrmark, och mindre ytor värdefull skog på torrare mark, parker och betesmarker. De högsta värdena i området återfinns på en artrik betesmark i områdets västra del. Här finns också de flesta rödlistade arterna.

I inventeringsområdet finns några arter som omfattas av fridlysningsbestämmelser. Här har revlummer, mattlummer och vanlig groda påträffats.

Allmän beskrivning av naturmiljön

Inventeringsområdet utgörs av myrmosaik dominerad av tallskogsklädda mossar och tallskogsbevuxna åsar, mindre arealer betesmark, park och åkermark. Stora delar av myrmarken är påverkad av markavvattning som resulterat i en påskyndad igenväxning med tall. I området finns också en högmosse utan direkta hydrologiska ingrepp även om en allmän sänkning av vattennivån skett i samband med markavvattning i intilliggande områden. I den norra delen finns industritomter, parker och betesvallar med flera diken och i den västra delen finns en beteshage med stor rikedom av hävdgynnade örter. Fågelfaunan består av för naturtypen typiska arter där man på jordbruksmarken kan se arter som stare, buskskvätta, trana, tofsvipa och rastande sångsvanar. På de trädklädda myrarna och deras närområde finns skogsfåglar som nattskär, större hackspett, orre och spillkråka.

Metodik och avgränsning

Inom det avgränsade 176 ha stora inventeringsområdet (se Karta 1) har naturvärdesinventering genomförts som i huvudsak följer ”Svensk standard för naturvärdesinventering SS 199000 2014” med ambitionsnivå ”Detalj” och tillägget ”Klass 4”, ”Lekområden groddjur” och ”Generellt biotopskydd”.

Metodiken innebär förenklat att områden med större positiv betydelse för biologisk mångfald än den genomsnittliga miljön redovisas och beskrivs samt klassas i en fyrgradig skala där klass 1 är högsta naturvärde (av stor betydelse på nationell eller global nivå), klass 2 är högt naturvärde (av stor betydelse för biologisk mångfald på regional nivå), klass 3 är påtagligt naturvärde, klass 4 är områden av visst värde för biologisk mångfald. Fynd av fridlysta arter redovisas som punkter på en karta och levereras också i ett GIS-skikt. Företeelser som omfattas av generellt biotopskydd, t ex alléer karteras också, liksom träd som bedöms ha särskilt värde för biologisk mångfald. För ytterligare detaljer om metodik och klassning hänvisas till standarden.

Området fältbesöktes 15e april, 27 april samt 23 maj 2020. Artuppgifter har även hämtats från Artportalen 2020-05-28.

Karta 1: Översiktskarta över det undersökta området (rastrerat).

Begreppet rödlistad art och naturvårdsart

Rödlistade arter är arter som minskar, är särskilt känsliga för pågående markanvändning eller är så sällsynta att de löper risk att dö ut från landet enligt ArtDatabankens expertkommittéer (Gärdenfors, U (ed) 2015). De rödlistade arterna delas in i olika kategorier utefter hur stor risken för att de ska dö ut från Sverige bedöms vara. Kategorin **NT** är den kategori som innebär den lägsta risken men ändå nästan hotade (Near Threatened), **VU** står för Vulnerable = sårbar, **EN** står för Endangered dvs starkt hotad, **CR** står för Critically Endangered akut hotad och sedan finns en kategori **DD**, Data Deficient, där arter som man saknar tillräcklig kunskap om men som ändå tros uppfylla kraven för rödlistning hamnar.

Naturvårdsarter omfattar arter som indikerar att ett område har högt naturvärde och arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Med naturvårdsarter avses i detta fall skyddade arter (fridlysta), rödlistade arter, ansvarsarter och signalarter. Undantag utgörs av de rödlistade trädslagen alm och ask som båda är rödlistade men inte räknas som naturvårdsarter då det är sjukdomar och inte förändrad markanvändning som utgör det stora hotet mot deras fortlevnad i landet.

Resultat

Resultatet av inventeringen redovisas i en del som handlar om groddjuren, en områdesdel med översiktligt beskrivna områden med naturvärden. I denna del kommenteras också vilka objekt som omfattas av biotopskyddsbestämmelser.

Groddjur

Inom området har ett antal diken och andra liknande små vatten med vattenspeglar eftersökts på lekande groddjur samt på tecken på att groddjurslek förekommer (rom och yngel). Vattnen har eftersökts dagtid för ett sedan besökas kvällstid för att ha större chans att påträffa lekande och spelande individer. Endast på en plats inom inventeringsområdet kunde groddjurslek påvisas. Det handlar om en samling hjulspårsdammar i ett källstråk där vanlig groda har en lekplats. Som mest noterades 5 spelande hanar, men populationens storlek uppskattas till ca 10 då det alltid finns ett mörkertal.

Karta 2: Platser med lekande groddjur påträffade, samt platser som bedömdes möjliga för groddjurslek men där ingen lek kunde påvisas (schematiskt redovisade).

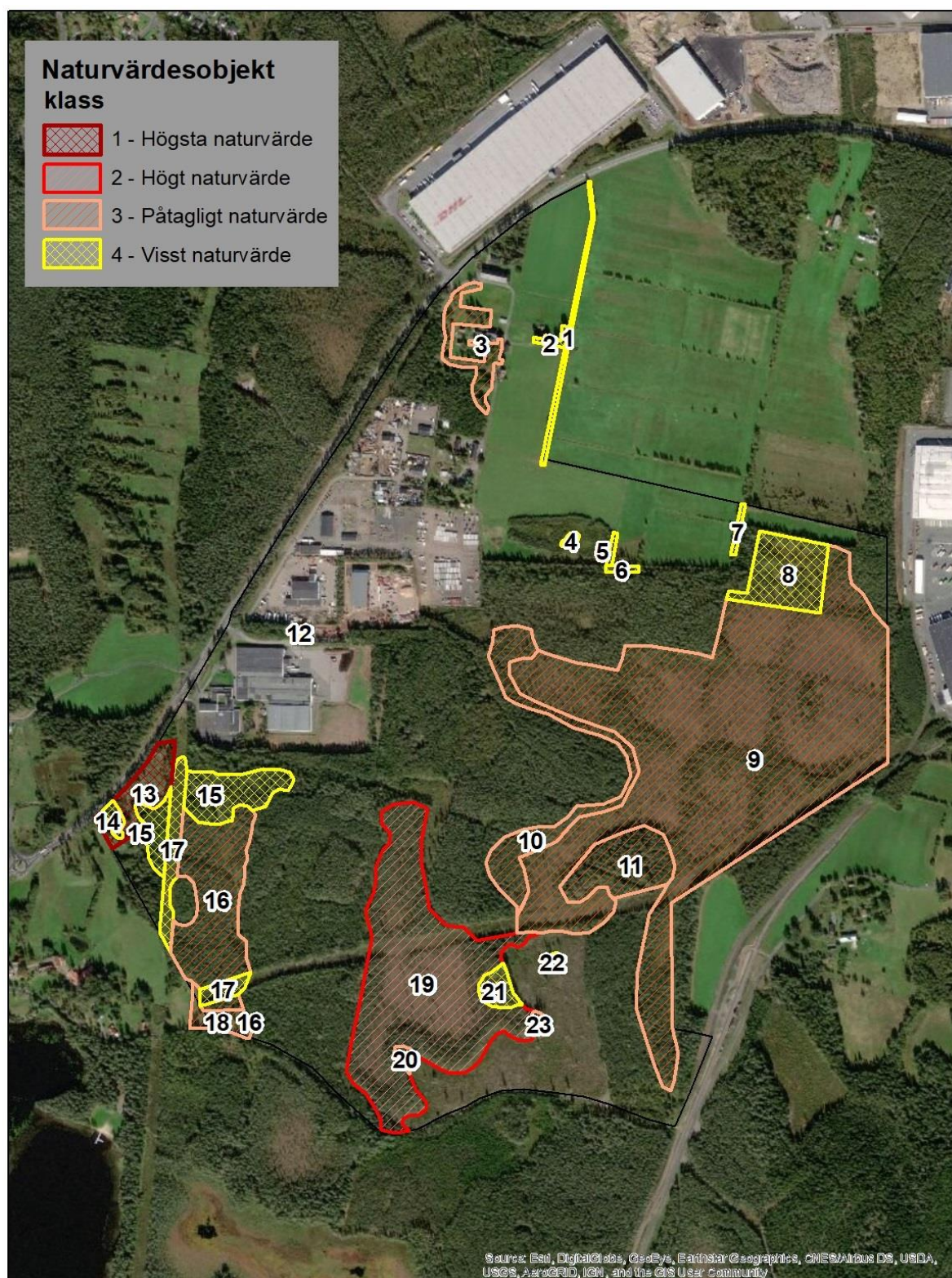

Foto 1: Lekplatsen för vanlig groda.

Områden med biologiska naturvärden

Vid inventeringen identifierades 23 naturvärdesobjekt enligt metodiken. En hagmark bedömdes ha högsta naturvärde och en högmosse bedömdes ha ett högt naturvärde. Därutöver finns olika typer av trädbärande marker och våtmarker med påtagliga naturvärden och vissa naturvärden. Se vidare nedan.

Naturvärdesobjekt

Karta 3: Naturvärdesobjekt klass 1 - 4. Översiktligt.

Karta 4: Naturvärdesobjekt norra delen, objekt 1 - 8.

Område 1 0,4 ha

Dike

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om en öppen våtmark med våtmarksvegetation i ett åkerlandskap.

Diket omfattas av biotopskyddsbestämmelser.

Beskrivning

Området utgörs av ett två till tre meter brett dike omgivet av åkrar. Till dikets vegetation hör arter som bredkaveldun, knapptåg, veketåg, vattenblink och svalting, dvs arter typiska för öppna våta miljöer. Ingen groddjurslek kunde påvisas 2020.

Skötsel för bevarande av naturvärden

Våtmarken/diket kommer bibehålla sina naturvärden förutsatt att omgivningen inte växer igen, diket kulverteras eller vattenkemin blir allt för dålig.

Naturvårdsarter

Ingen noterad

Källor

I fält

Osäkerhet/kommentar

-

Område 2 0,13 ha Parkmiljö Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om några lite grövre lövträd i solbelyst läge. Artvärdet bedöms obetydligt då inga naturvårdsarter noterats.

Beskrivning

Området utgörs av en samling grövre lövträd kring en liten gård. Grövt är ett par ekar och en lind och här finns också lönn, sykomor och poppel och tre ytterligare lindar. Åldern på lövträden uppskattas till mellan 60 och 100 år.

Skötsel för bevarande av naturvärden

Naturvärdet består så länge de större inhemska lövträden får stå kvar.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält

Osäkerhet/kommentar

-

Område 3 3,3 ha

Betesvall/betesmark

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om ljust stående äldre träd. Artvärdet bedöms som påtagligt då dessa träd hyser ett par rödlistade arter där en förekommer rikligt.

Beskrivning

Området utgörs av en gårdsnära trädmiljö dominerad av gamla tallar och björkar. I söder finns också inslag av alm och här finns också sykomor, lönn, poppel, ask, lind mfl. En del av träden står på tomtmark och några står i en betesfälla. Floran i betesmarken är starkt utarmad till följd av gödsling eller vinterbete, ohävd eller liknande.

På många av de gamla tallarna växer den rödlistade laven kolflarnlav och på en tall hittades också den sällsyntare släktingen mörk kolflarnlav.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs att området fortsätter att hävdas (klippas, röjas, slås eller betas) och de äldre träden får stå kvar.

Naturvårdsarter

kolflarnlav (NT), mörk kolflarnlav (NT), grynig blåslav

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

Beteshävdens värderas inte i naturvärdesbedömningen då det handlar om mark med starkt utarmad flora.

Område 4 0,07 ha

Våtmark

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det är en våtmark med myrvegetation, men med stark påverkan från markavvattning. Artvärdet bedöms som ringa.

Beskrivning

Området utgörs av en trädlös våtmark av fattigkärrstyp dominerad av starrvegetation (blåsstarr, flaskstarr, gråstarr och tuvull) och vitmossor. Huvuddelen av våtmarken förefaller vara en igenvuxen myrgöl. Närområdet har vuxit igen med ung tall och björk.

Våtmarken har torkat upp till följd av olika markavvattningsföretag i närområdet.

Skötsel

Områdets naturvärden består om vattennivån inte sänks ytterligare.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

-

Område 5 0,07 ha

Trädrad och dike

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om en ansamling lövträd av hög ålder. Sådana träd är viktiga för vedlevande smådjur och även för hålträdshäckande fåglar.

Diket omfattas av biotopskyddsbestämmelser.

Beskrivning

Området utgörs av ett dike omgivet av två trädrader dominerade av björk med enstaka rönn och sälg. Många av björkarna är gamla och har döda delar i kronan och enstaka har håligheter. Här finns också några torrträd.

Diket förefaller vattenhållande under stora delar av året. Någon groddjurslek kunde dock inte påvisas.

Skötsel

Områdets naturvärden bevaras om trädraderna bevaras, yngre träd tillåts växa upp när gamla dör och vattennivån i diket inte dramatiskt sänks.

Naturvårdsarter

Ingen noterad

Källor

I fält

Osäkerhet/kommentar

-

Område 6 0,09 ha Allé Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till de äldre björkarna i allén. Sådana träd är viktiga för vedlevande smådjur och även för hålträdshäckande fåglar.

Allén omfattas av biotopskyddsbestämmelser.

Beskrivning

Området utgörs av en ensidig allé utmed en övergiven väg belägen mellan betesvall och skog. Allén består av björkar där flera av träden är gamla men det finns också inslag av yngre träd som ersatt ursprungsträden när de dött.

Ett par av de äldre björkarna är torrträd.

Skötsel

Områdets naturvärden bevaras om trädraderna bevaras och yngre träd tillåts växa upp när gamla dör.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

-

Område 7 0,1 ha

Trädrad och dike

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om en ansamling lövträd av hög ålder. Sådana träd är viktiga för vedlevande smådjur och även för hålträdshäckande fåglar.

Diket omfattas av biotopskyddsbestämmelser.

Beskrivning

Området utgörs av ett dike omgivet av skog på den östra sidan och en trädrad dominerad av björk med enstaka asp, rönn och tall på den västra. Många av björkarna är gamla och har döda delar i kronan och enstaka har håligheter. Minst 3 av träden är hålträd.

Diket förefaller vattenhållande under stora delar av året. Någon groddjurslek kunde dock inte påvisas.

Skötsel

Områdets naturvärden bevaras om trädraderna bevaras, yngre träd tillåts växa upp när gamla dör och vattennivån i diket inte dramatiskt sänks.

Naturvårdsarter

Krusig ulota

Källor

I fält

Osäkerhet/kommentar

-

Område 8 **2,3 ha** **Degenererad mosse** **Klass 4, Visst naturvärde**

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om en våtmark med typisk, om än utarmad myrvegetation. Området har också visst artvärde då ett par rödlistade arter växer här med små populationer.

Beskrivning

Området utgörs av ett stycke myr som för ett hundratal år sedan nyttjades för torvtäkt. Idag syns ett system av torra plintar på vilken man transporterade ut torven från myren. Dessa är numer beväxna av torr ljung- och blåbärsdominerad tallskog. I kanterna finns små hak med exponerad torv och på ett par sådana ställen växer den rödlistade laven torvbägarlav, en art som får betraktas som ett levande kulturarv från en tid då torvtäkt var en småskalig verksamhet spridd på ett stort antal myrar i landskapet.

Mellan plintarna har de gamla torvgravarna vuxit igen och här växer nu rikligt med odon, tuvull, tall, glasbjörk och vitmossor. På enstaka fuktigt liggande omkullfallen tall kan man hitta naturvårdsarterna kornkutmossa och vitmosslav. I brynet mot odlingslandskapet växer enstaka revlummer och mattlummer som båda är fridlysta.

Skötsel

För att värdet ska bestå krävs att området inte avvattnas mer än idag. Möjligen skulle värdet öka något om trädskiktet i de gamla torvgravarna röjdes bort.

Naturvårdsarter

Torvbägarlav (NT), kornkutmossa (NT), vitmosslav, revlummer (fridlyst), mattlummer (fridlyst)

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

Torvbägarlavens livsmiljö är enkel att nyskapa och arten är sannolikt möjlig att transplantera.

Karta 5: Naturvärdesobjekt 9 - 11.

Område 9 32,2 ha

Högmosse 7120

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde då det handlar om högmosse med tydliga hydrologiska skador men med vad som förefaller vara i huvudsak opåverkad flora. Artvärdet bedöms som visst då många typiska arter för naturtypen förekommer i god mängd, men mycket få ovanligare arter påträffats.

Beskrivning

Området utgörs av en del av en högmosse med ett ganska omfattande dikessystem som sänkt vattennivån i våtmarken. Sänkningen har emellertid inte varit så omfattande att floran förändrats nämnvärt utan här dominerar typiska arter för naturtypen förutom på metrarna närmast diken. På fläckar finns klockljung men annars dominerar tuvull och ljung fältskiktet med inslag av vitag och rosling. I trädskiktet finns glest med tall och björk men runt diken och i laggkärren runt mossen är trädskiktet tätare – ett tecken på påverkan från vattensänkningen. I bottenskiktet finns rikligt med vitmossor och även en hel del lavar i släktet *Cladonia* bland annat svartfotad renlav, hedrenlav, fönsterlav, myrkvastmossa, tät praktvitmossa, sotvitmossa, flytvitmossa, flaggvitmossa, ullvitmossa, tallvitmossa, klubbvitmossa, myrmylia mfl. På ved finns enstaka förekomst av de rödlistade arterna vedskivlav och kornknutmossa.

Skötsel

Områdets naturvärden skulle öka om diken fick gå igen och yngre tall och björk röjdes bort.

Naturvårdsarter

vedskivlav (NT), kornknutmossa (NT)

Källor

I fält

Osäkerhet/kommentar

I många andra delar av landet skulle ett så pass stort område med relativt välbevarad myrvegetation klassas högre, men i denna region finns så pass många fler högmossar med bättre bevarade strukturer så klassen bedöms bara som påtagligt naturvärde (regional hänsyn tagen).

Område 10 3,0 ha Skogbevuxen myr 91D0 Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till äldre tallar och död ved samt kontinuitet som trädklädd mark. Naturtypen är annars vanlig och inte särskilt hotad i landet. Artvärdet bedöms som obetydligt då inga ovanligare naturvårdsarter noterats.

Beskrivning

Området utgörs av tallskogsklädd myr i kanten av den dikade Granarps mosse. Här finns inslag av gamla tallar och spridda förekomster av död ved vilka är särskilt viktiga företeelser för hotad biologisk mångfald generellt. Skogen har emellertid tätat i och med dikningen av mossen och därför finns här många gånger fler unga träd än gamla.

Skötsel

Området har inget större skötselbehov, men det är av betydelse att området inte avvattnas ytterligare om naturvärdena ska bestå.

Naturvårdsarter

Grynig blåslav, långflikmossa

Källor

I fält.

Osäkerhet/Kommentar

-

Område 11 2,4 ha

Åstallskog 9060

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till en ganska ovanlig och utsatt naturtyp. Trädkontinuitet och hög trädålder är nycklarna till naturvärdet förutom de geologiska förutsättningarna. Artvärdet bedöms som lågt, då endast enstaka och då väldigt vanliga naturvårdsarter förekommer.

Beskrivning

Området utgörs av ett bestånd med äldre tallskog, ca 120 -140 år, på en grusås omgiven av myrmark och en kraftledningsgata. Fältskiktet domineras av bärris och bottenskiktet av kvastmossa, väggmossa och renlavar. I en av de gamla tallarna finns ett större risbo (gissningsvis korp, ormvråk eller duvhök).

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs att de gamla träden blir kvar och värdet skulle stiga om tjockare mossmattor brändes eller försiktigt skrapades bort.

Naturvårdsarter

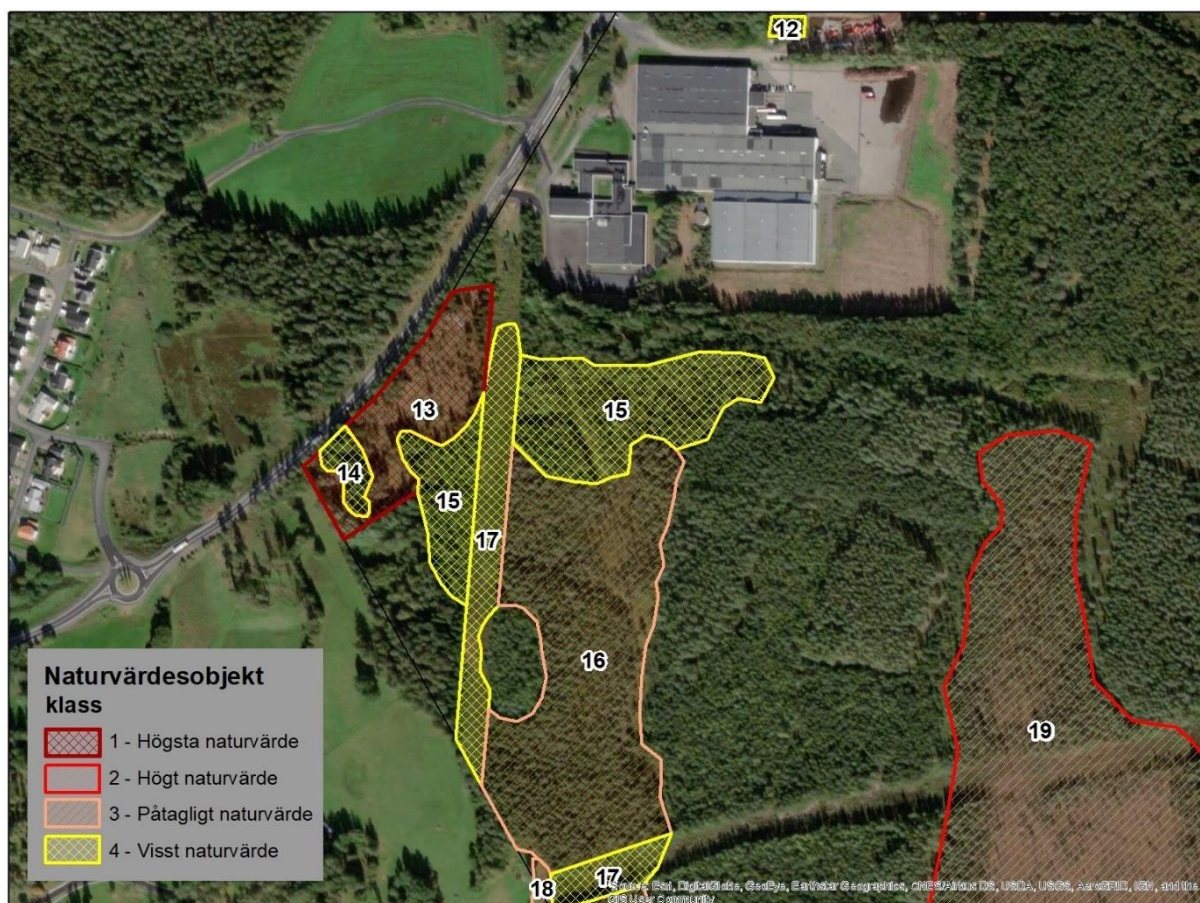
Grynig blåslav, (risbo)

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

Områden som detta hyser ofta en speciell svampflora med flera rödlistade arter.

Karta 6: Naturvärdesobjekt 9 - 17.

Område 12 0,05 ha

Damm

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det är ett fiskfritt småvatten, om än inte av särskilt hög kvalitet. Artvärdet bedöms som lågt då bara enstaka naturvårdsart kunnat påvisas.

Beskrivning

Området utgörs av en fyrkantig dagvattendamm, bevuxen med ett bestånd gäddnate i mitten och längs kanterna finns en del plantor med vänderot och kärrbrämsa samt några enstaka exemplar gullpudra. På landstranden växer tätt med björk, sälg och andra viden. Området är omgivet av industrier från vilket vattnet i huvudsak kommer.

Någon groddjurslek kunde inte påvisas här trots riktade sökinsatser.

Skötsel

Vattenvegetationen är sannolikt av stor vikt för naturvärdet i dammen.

Naturvårdsarter

gullpudra

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

-

Område 13 1,3 ha

Betesmark 4030

Klass 1, Högsta naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett högt naturvärde knutet till en minskande och artrik naturtyp, som i detta fall har lång kontinuitet som hävdad och ogödslad mark. Artvärdet bedöms som ”högt” då det flera rödlistade arter här där åtminstone ett par förekommer i större mängd.

Beskrivning

Området består av en mager naturbetesmark som under en tid ser ut att haft lite tätare trädskikt, men sedan förtjänstfullt restaurerats. Marken är utmagrad och här finns hävdgynnad flora som hör både till torräng och torr hed. I trädskiket finns glesst med äldre björkar och även enstaka aspar, några granar och lite enbuskar. Flera av träden är hålträd.

Bland områdets hävdgynnade växter finns flera rödlistade arter som svinrot, klofibbla, backstarr och slättergubbe. Den senare är mycket rikligt förekommande med mer än 1000 plantor. Därutöver finns rikligt med backblåklocka, stor blåklocka, gråfibbla, ärenpris, gökärt, ängsvädd, blekstarr, pillerstarr, blodrot, jungfrulin och stagg för att nämna några.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs fortsatt hävd utan tillskott av gödning.

Naturvårdsarter

Vedskivlav (NT), slättergubbe (VU), klofibbla (NT), svinrot (NT), backstarr (NT) mfl hävdgynnade växter enl ovan.

Källor

I fält.

Osäkerhet/Kommentar

Toppobjekt trots den lilla ytan.

Område 14 0,2 ha

Betesmark Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det ingår i en betesfälla och det finns ett utglesat fältskikt med hävdgynnade växter. Området har ett visst artvärde knutet till dessa växter.

Beskrivning

Området utgörs av en del av en mager betesmark. I denna del växer ett halvglest trädskikt av tallar i 60 årsåldern. Genom området löper en äldre väg som numer bara syns som en långsträckt sänka i grässvålen. Spritt i området, och särskilt på denna väg finns inslag av hävdgynnade växter som backblålocka, teveronika, ärenpris, gråfibbla och ängsvädd.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs att hävden fortsätter utan tillskott av gödning. Naturvärdet skulle öka kraftigt och snabbt om de flesta av tallarna högs bort, följt av bränning av förnalagret som bildats under träden.

Naturvårdsarter

Ängsvädd m fl enligt ovan.

Källor

I fält.

Osäkerhet/Kommentar

Mycket hög restaureringspotential.

Område 15 2,4 ha

Degenererad tallmosse

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde främst knutet till död ved och spridda äldre tallar. Artvärdet bedöms som lågt då bara enstaka allmän naturvårdsart påträffades.

Beskrivning

Området utgörs av en starkt dikespåverkad tallmosse där bottenkiktet gått över från torvbildande vitmossor till vanliga skogsmarksmossor som kvastmossor och väggmossa. Även fältskiktet har fått ett större inslag av ljungr och lingon. Trädsiktet är relativt tätt med ett glest inslag av äldre tallar och spridd död ved i form av lågor och torrträd.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs fortsatt kontinuerlig förekomst av död tallved.

Naturvårdsarter

Långflikmossa

Källor

I fält

Osäkerhet/Kommentar

-

Område 16 4,6 ha

Skogbevuxen myr 91D0

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till äldre tallar och död ved samt kontinuitet som trädklädd torvbildande mark. Naturtypen är annars vanlig och inte särskilt hotad i landet. Artvärdet bedöms som obetydligt då inga ovanligare naturvårdsarter noterats.

Beskrivning

Området utgörs av en tallskogsklädd mosse med ett bottenskikt dominerat av torvbildande vitmossor och ett fältskikt med rikligt med bärris som odon och blåbär samt en del tuvull. Trädsiktet innehåller ett regelbundet inslag av gamla kortvuxna tallar och en del död ved i form av torrtallar och lågor.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs området inte dräneras och att trädsiktet bibehålls och då särskilt äldre och döda tallar är viktiga.

Naturvårdsarter

Långfliksmossa

Källor

I fält.

Osäkerhet/Kommentar

-

Område 17 1,3 ha

Kraftledningsgata/ljunghed

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det utgör en rest av en tidigare vanlig naturtyp. Kvalitén på detta är emellertid inte särskilt hög, p g a avsaknad av traditionella skötselmetoder. Artvärdet bedöms lågt då bara enstaka naturvårdsart noterats och då på ved.

Beskrivning

Området utgörs av kraftledningsgator på fuktig eller våt mark. Ljung dominerar kraftigt med inslag av tuvull, blåbär och odon. I bottenskiktet finns både torvbildande vitmossor och skogsmossor som väggmossa och kvastmossor. På en stubbe växer en liten förekomst av sotlav.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs att området inte dräneras. Bränning följt av beteshävd skulle kraftigt öka naturvärdet.

Naturvårdsarter

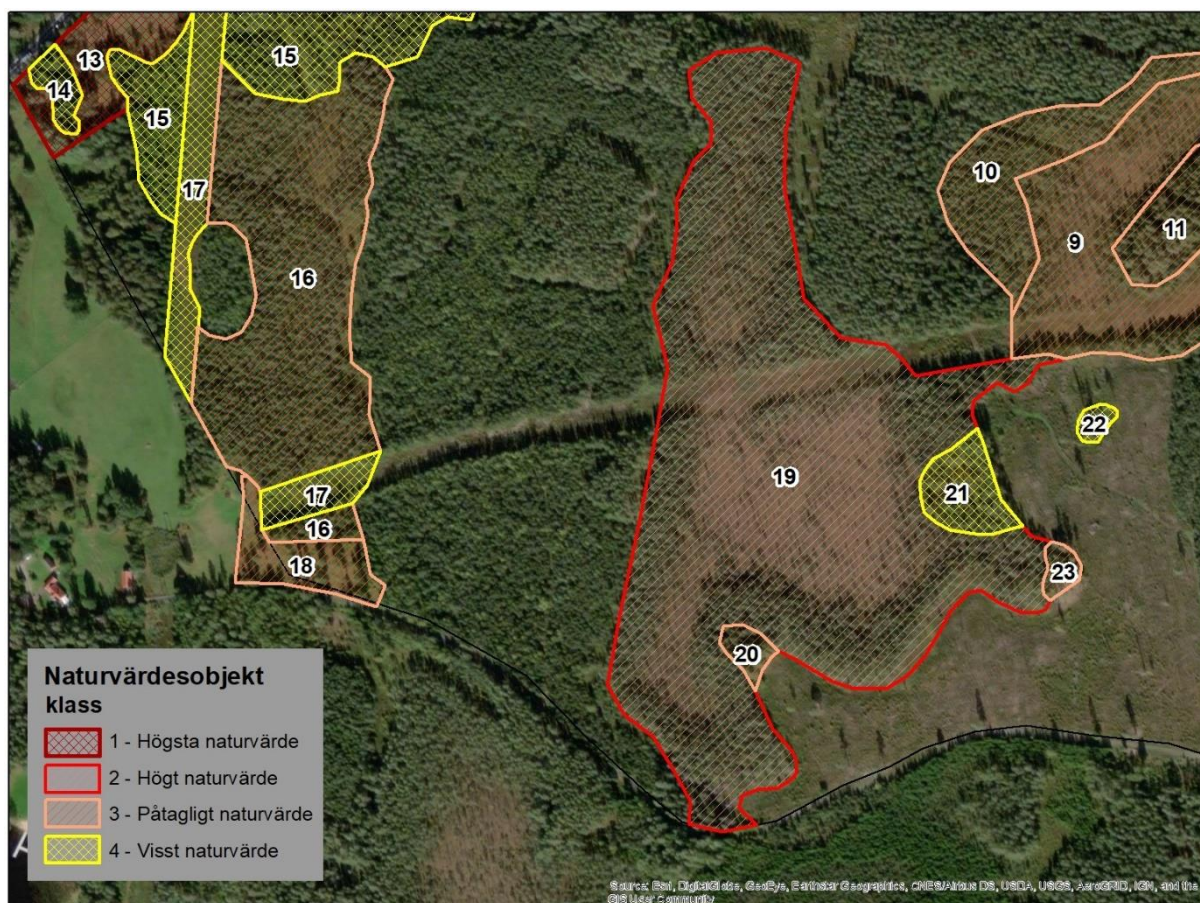
Sotlav

Källor

I fält.

Osäkerhet/Kommentar

-

Karta 7: Naturvärdesobjekt 18 - 23.

Område 18 0,6 ha**Betesmark****Klass 4, Visst naturvärde**

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om en mager betesmark med potential att utveckla en rik hävdgynnad flora på lite sikt. Artvärdet bedöms som begränsat då bara de vanligaste hävdgynnade växterna noterats.

Beskrivning

Området utgörs av en mager betesmark med ett glest trädskikt av björkar i 80-årsålderna samt en storvuxen asp. Spritt i området finns inslag av allmänna hävdgynnade växter som teveronika, ärenpris, gråfibbla och backblålocka.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs att hävden fortsätter utan tillskott av gödning.

Naturvårdsarter

Backblålocka.

Källor

I fält.

Osäkerhet/Kommentar

Pågående positiv utveckling.

Område 19 12,1 ha

Högmosse 7110*

Klass 2, Högt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett högt biotopvärde då det handlar om högmosse utan tydliga hydrologiska skador men med en liten areal. Artvärdet bedöms som visst då många typiska arter för naturtypen förekommer i god mängd, men de rödlistade arter som noterats förekommer bara enstaka.

Beskrivning

Området utgörs av en liten högmosse med ett glest tallklätt mosseplan och tydligt tätare tallbevuxen lagg. På fläckar finns klocklång men annars dominerar tuvull och ljung fältskiktet med inslag av vitag och rosling. Här finns också några tuvor tuvsäv. I bottenskiktet finns rikligt med vitmossor och även en hel del lavar i släktet Cladonia bland annat svartfotad renlav, hedrenlav, fönsterlav, myrkvastmossa, tät praktvitmossa, sotvitmossa, flytvitmossa, flaggvitmossa, ullvitmossa, tallvitmossa, klubbvitmossa, myrmylia mfl. På ved finns enstaka förekomst av de rödlistade arterna vedskivlav och kornknutmossa.

Längst i nordost finns partier där vatten från djupare lager tränger fram och bildar ett litet källkärr med bland annat missne och källgräsmossa. Här finns större inslag av björk och gran och här finns också en del död ved. I utflödet finns djupa körspår som löper på tvärsen och i dessa leker vanlig groda.

Laggens tallskog är överlag av hög ålder och har ett ganska stort inslag av död ved.

Skötsel

För att bevara områdets naturvärden i helhet krävs att det lämnas utan åtgärder, detta gäller även sådant som kan komma att ge en generell sänkning av vattennivåerna.

Naturvårdsarter

vedskivlav (NT), kornknutmossa (NT), strålticka, missne, långflikmossa, vitmossav, vanlig groda (fridlyst)

Källor

I fält

Osäkerhet/kommentar

Naturtypen är prioriterad i EU (inom Natura 2000-systemet).

Område 20 0,15 ha

Åstallskog 9060

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till en ganska ovanlig och utsatt naturtyp. Trädkontinuitet och hög trädålder är nycklarna till naturvärdet förutom de geologiska förutsättningarna. Artvärdet bedöms som lågt, då bara en av de vanligaste arterna noterats.

Beskrivning

Området utgörs av ett bestånd med äldre tallskog med inslag av riktigt gamla tallar, 150 – 170 år, på spetsen av en grusås omgiven av myrmark och ett hygge. Fältskiktet domineras av bärris och botten-skiktet av kvastmossa, väggmossa och renlavar.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs att de gamla träden blir kvar och värdet skulle stiga om tjockare mossmattor brändes eller försiktigt skrapades bort.

Naturvårdsarter

Grynig blåslav

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

Områden som detta hyser ofta en speciell svampflora med flera rödlistade arter.

Område 21 0,49 ha

Degenererad mosse

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om en våtmark med typisk, om än utarmad myrvegetation. Artvärdet bedömdes som lågt då inga naturvårdsarter noterats.

Beskrivning

Området utgörs av ett stycke myr som för ett hundratal år sedan nyttjades för torvtäkt, samt den av denna aktivitet påverkade närmaste delen av den omgivande myren. Idag syns ett par blöta rektangelformade nästan trädlösa partier där torvbrytningen skedde. Mellan dessa finns en torrare plint på vilken man transporterade ut torv från myren. Plinten och området nära gravarna är numer bevuxna av torr ljung- och blåbärsdominerad tallskog. Träden är i huvudsak unga (under 100 år), kläna och står tätt.

Skötsel

För att värdet ska bestå krävs att området inte avvattnas mer än idag. Möjligen skulle värdet öka något om trädsiktet i de gamla torvgravarna röjdes bort.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

-

Område 22 0,08 ha

Trädklädd myr

Klass 4, Visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde då det handlar om en våtmark som är obetydligt påverkad hydrologiskt, men starkt påverkad av skogsbruk. Artvärdet bedömdes som lågt då inga naturvårdsarter noterats.

Beskrivning

Området utgörs av en mycket liten sumpskog med en handfull tallar och björkar som lämnats kvar som en hänsyns yta när den omgivande skogen avverkats. I fältskiktet dominerar blåsstarr och i bottenskiktet torvbildande vitmossor. Området förefaller inte direkt påverkat av markavvattning men den omgivande avverkningen har förstås lett till kraftigt ändrat mikroklimat med stor solinstrålning.

Skötsel

För att värdet ska bestå krävs att området inte avvattnas mer än idag.

Naturvårdsarter

Ingen noterad.

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

-

Område 23 0,12 ha

Åstallskog 9060

Klass 3, Påtagligt naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till en ganska ovanlig och utsatt naturtyp. Trädkontinuitet och hög trädålder är nycklarna till naturvärdet förutom de geologiska förutsättningarna. Artvärdet bedöms som lågt då ingen naturvårdsart noterats.

Beskrivning

Området utgörs av ett bestånd med äldre tallskog 120-150 år, på spetsen av en liten grusås omgiven av myrmark och ett hygge. Fältskiktet domineras av ljung och lingon och bottenkiktet av kvastmossa, väggmossa och renlavar. Död ved saknas i stort sett helt.

Skötsel

För att områdets naturvärden ska bibehållas krävs att de gamla träden blir kvar och värdet skulle stiga om tjockare mossmattor brändes eller försiktigt skrapades bort.

Naturvårdsarter

Ingen noterad

Källor

I fält.

Osäkerhet/kommentar

Områden som detta hyser ofta en speciell svampflora med flera rödlistade arter.

Biotopskyddsområden

Biotopskyddsområde är en skyddsform som används för små mark- och vattenområden som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter. Biotoperna är också viktiga för vanligare arter, samt för variationen i landskapet. Det finns två olika former av biotopskyddsområde. Det ena innebär ett generellt skydd för vissa biotoper. Det andra innebär att skydd för en biotop beslutas i varje enskilt fall. Inom utredningsområdet förekommer bara den första typen.

Dessa generella biotopskyddsområden utgörs av vissa lätt identifierbara små biotoper som är skyddade som biotopskyddsområden i hela landet. Dessa biotoper finns i de flesta fall i jordbrukslandskapet och har minskat starkt till följd av rationaliserad markanvändning. De kvarvarande biotoperna utgör värdefulla livsmiljöer för växt- och djurarter i ett i övrigt påverkat landskap. Dessa är:

- **Allé.** Lövträd planterade i en enkel eller dubbel rad som består av minst fem träd längs en väg eller det som tidigare utgjort en väg eller i ett i övrigt öppet landskap. Träden ska till övervägande del utgöras av vuxna träd.
- **Odlingsröse i jordbruksmark.** Stensamling om minst 5 stenar som härrör från stenröjning av jordbruksmark. Kan vara i drift eller av äldre datum.
- **Stenmur i jordbruksmark.** Stenar i en sträng som tidigare varit del av eller helt utgjort hägnad kopplad till djurhållning. Kan fortfarande vara i drift som en tydlig mur eller bara vara en svårtydd rest med eller utan uppblandning av odlingsstenar. I inventeringsområdet finns flera sträckor där det är osäkert om det rör sig om egentliga murar eller om det bara är kontinuerliga odlingsrösen. I båda fallen omfattas de av biotopskyddsbestämmelser.
- **Åkerholme.** Liten oplöjd yta om max 0,5 ha som till största delen omges av åkermark.
- **Källa med omgivande våtmark i jordbruksmark.** Våtmark som får vattentillskott från framträngande grundvatten.
- **Våtmark och småvatten i jordbruksmark.** Ett småvatten eller en våtmark med en areal av högst ett hektar i jordbruksmark som ständigt eller under en stor del av året håller ytvatten eller en fuktig markyta såsom kärr, gölar, våtar, översilningsmarker, kalkkällor, mangelgravar, öppna diken, dammar och högst två meter breda naturliga bäckfåror.
- **Pilevall.** Rad av planterade pilar i anslutning till åkermark.

Exempel på åtgärder som kan skada dessa är: Schaktning, utfyllnad och grävning, stentäkt, kulvertering av öppna diken, deponering av jordmassor, gödsel eller skräp, avverkning av träd i alléer. Källmiljöer kan också skadas av verksamheter i inströmningsområdet som kan vara flera hundra meter från själva källan.

Biotopskyddsområden i inventeringsområdet

I inventeringsområdet påträffades några enstaka objekt som bedömdes omfattas av biotopskyddsbestämmelser. Det handlar om två diken och en björkallé i anslutning till jordbruksmarken i norr. Se vidare nedan.

Karta 8. Biotopskyddsobjekt.

Biotopskyddsobjekt 1

Dike

Naturvärdesobjekt 1

Klass 4, Visst naturvärde

Beskrivning

Området utgörs av ett två till tre meter brett dike omgivet av åkrar. Till dikets vegetation hör arter som bredkaveldun, knapptåg, veketåg, vattenblink och svalting, dvs arter typiska för öppna våta miljöer. Ingen groddjurslek kunde påvisas 2020.

Biotopskyddsobjekt 2**Dikessystem Delvis naturvärdesobjekt 5 & 7****Delv. klass 4****Beskrivning**

Området utgörs av ett dikessystem med upp till 1 meter breda diken, mestadels dock kring 20 cm. Dikena gränsar i huvudsak mot betade, före detta åkrar, mot ena hållet och mot skogklädd myr åt andra hållet. Ett par stickdiken ligger helt inom betet. Till dikets vegetation hör arter som knapptåg, veketåg, vattenblink och svalting, dvs arter typiska för öppna våta miljöer. I kanterna växer kabbeleka, svalört, älggräs, nässlor, kärrtistel och enstaka gråstarr. Ingen groddjurslek kunde påvisas 2020.

Biotopskyddsobjekt 3**Allé****Naturvärdesobjekt 6****Klass 4****Beskrivning**

Området utgörs av en ensidig allé utmed en övergiven väg belägen mellan betesvall och skog. Allén består av björkar där flera av träden är gamla men det finns också inslag av yngre träd som ersatt ursprungsträden när de dött.

Ett par av de äldre björkarna är torrträd.

Litteratur

- Foucard, T. 2001.** Svenska skorplavar och svampar som växer på dem. Interpublishing, Stockholm.
- Gärdenfors, U. (ed.) 2015.** Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Hallingbäck, T. 1995.** Ekologisk katalog över lavar. ArtDatabanken, Uppsala.
- Nationalnyckeln till Sveriges flora och fauna.** Bladmossor 3 band. 2006-2014. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Nitare, J. (red).** Signalarter – indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsens förlag. 2005
- Nyqvist, H. 2018.** Förbifart Lingham, Naturvärdesinventering. Sweco. Trafikverket 2018
- Segerlind 2018.** Inventering av större vattensalamander *Triturus cristatus* i Linköping 2017. Ecocom.
- Swedish standards institute.** SS_199000_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning
- Swedish standards institute.** SIS-TR_199001_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000
- Artportalen www.artportalen.se. Uttag 2020-02-18
- ArtDatabanken 2020. Artfaktablad. Digitala utdrag.
- Kommunens naturvårdsprogram. Digitalt utdrag.